

Viser til åpen høring datert 01.03.2017: Vurdering av skolestruktur og ny forskrift til skolekretsgrenser i Verdal kommune.

INNLEDNING

Det framlagte høringsbrevet skaper uro i bygda. Det er dramatisk å tenke på at sentraliseringa går så langt at det viktigste offentlige tiltaket som skolen er, legges ned med de konsekvensene det kan føre til på sikt.

Verdal kommune er en langstrakt kommune med naturlige grendesamfunn som omkranser byen. Å se for seg en "ny" Verdal kommune hvor mer og mer av fasilitetene og aktivitetene sentreres omkring sentrum, er ikke en fascinerende tanke. Ved å opprettholde dette mangfoldet som utfyller hverandre, utvikles kommunen til å kunne være et sted for "alle".

Skolestrukturdebatten kommer opp med jevne mellomrom. Også denne gang er det en selvfølge at det er barna som går på grendeskolen som skal flyttes.

Fra kommunedelplan oppvekst:

"Verdal skal ha livskraftige lokalmiljøer hvor innbyggerne opplever trygghet, tilhørighet og mulighet for utfoldelse. Hensikten med å gjøre det, er et ønske om at mestringsperspektivet og at de fysiske omgivelsene skal forsterkes slik at innbyggerne blir en ressurs for hverandre og for fellesskapet".

De tre alternativene som legges frem ser vi ikke er i samsvar med denne intensjonen.

PROSESSEN

Kommunedelplan – oppvekst er en del av kommunenes planverktøy. Disse planene har som regel en tidshorison på fire år. Så vidt vi kan se, fremkommer det verken fra Verdal kommune sin kommunedelplan eller kommunedelplan for oppvekst, at det skal sees på endringer i skolestrukturen og heller ikke eventuelle nedleggelse av skoler. At det nå ligger ute en åpen høring med forslag til ny skolestruktur kan man stille seg kritisk til.

Høringa burde slik vi ser det, kommet som en konsekvens av en total gjennomgang av oppvekstmiljøet i kommunen. Sett i lys av elevgrunnlag, bygdeutvikling, infrastruktur og samfunnsøkonomiske betraktninger totalt sett, for å nevne noen viktige element. Ikke minst burde høringa tatt utgangspunkt i kommunens strategiske plandokumenter, jf. Kommunedelplan – oppvekst og kommuneplanens- samfunnsdel. I et høringsnotat skal det økonomiske, pedagogiske, samfunnsmessige og organisatoriske ha like stor betydning. Noe vi ut fra forslaget som er fremlagt, ikke kan se at det er. I Rådmannens forslag er hovedvekten **kun** lagt på den økonomiske biten.

Forslag til endring av skolekretsgrenser i Verdal kommune er også lagt frem som en del av denne høringsprosessen.

At det i høringsbrevet fra kommune/rådmann er gjort et utvalg basert på barnas beste, viser mangelfull dokumentasjon i forslaget som er fremlagt. Det må kunne forventes at kommunen utarbeider en total konsekvensanalyse, som gjelder skole, miljø og samfunn.

Opplever denne prosessen som lite økonomisk forsvarlig, da det opereres med tall som ikke er etterrettelig. Dette som følge av en alt for rask prosess.

BARNAS BESTE

Det er vanskelig å se og forstå at skoledleggelser i Verdal i det omfanget som foreslås, er til barnas beste.

Høringsbrevet tar ikke for seg konsekvensene de ulike forslagene vil få i forhold til barna og skolemiljøet, eller hvordan barnas beste skal ivaretas i denne saken, noe som er bekymringsfullt. Mulighetene for å lære er nødvendigvis ikke knyttet til hvor moderne skolebygget er. Selvfølgelig skal elevenes læringsmiljø være forsvarlig med hensyn til de bygningsmassene de oppholder seg i, men så lenge elever og lærere opplever at dette fungerer, kan ikke TEK 10 være noe mål i seg selv. På oss virker det som at ett optimalt skolebygg er viktigere enn en optimal skoledag læringsmessig. Tenker da på lang skolevei (noe vi kommer tilbake til), flere overfylte klasser med mindre lærertetthet for flere elever. Rådmannen kan ikke gå god for at alle skoler er renovert opp til TEK 10, men kan Rådmannen gå god for at flere elever i Verdal kommune vil få en tøffere skolehverdag?

For barn er det viktig med anerkjennelse og trygget. Forutsigbarhet i hverdagen i forhold til venner og voksenpersoner er viktig. En liten skole der alle kjenner alle, vet vi er positivt for barna og skaper tilhørighet og identitet. Elevene ved Volden skole er gode venner på tross av aldersforskjell. De hopper paradiset, leker gjemsel, spiller fotball og leker i sandkassen. Relasjonsbyggingen og dette vennskapet i skolegården er nødvendig for å kunne ha en trygg og positiv skolehverdag.

Å kjenne på at denne tryggheten/grunnmuren er i ferd med smuldre bort, er belastende og påvirker barna negativt med at de utrygge og usikre på om de må flytte til en annen skole og begynne sammen med nye og ukjente elever. Dette er noe som kan gå ut over læreutbytte og trivsel. Og at dette gjentas gang etter gang er svært uheldig.

NÆRHET

Skolen er limet i bygda. I tillegg til å være en læringsarena er skolen en sosial arena med aktiviteter for alle innbyggerne. Det bygges relasjoner på tvers av generasjoner, noe som bidrar til oppbygging av sosial kompetanse, som igjen danner grunnlag for utvikling senere i livet.

Mindre skoler og mindre grupper/klasser gjør det enklere for lærere og "se" hver enkelt elev, dvs å holde oversikt over deres akademiske og sosiale behov, og tilby hjelp om nødvendig. Like viktig er det motsatte – at lærere har muligheten til å identifisere og støtte elever som mestrer og la dem utvikle seg videre i forhold til eget potensiale. På Volden skole har vi opplevd mange tilfeller hvor barn har vært støttet og oppmuntret på denne måten, i større grad enn det som kan forventes i et større skolemiljø.

Vi har også positive erfaringer med den skolen vi kjenner, med at det er flere klassetrinn i samme klasse. Dette er noe som kanskje virker selvmotsigende for enkelte, og til og med ansees som en

ulempe ved små skoler. Tvert imot opplever vi at strukturen har sterke positive sider! Når eldre elever hjelper/lærer yngre elever nye ferdigheter er dette også en mulighet for barn å bygge opp sosial kompetanse, selvtillit og utvikle seg som en "hel" person. Muligheten for å kunne lære bort på denne måten, gir en mestingsfølelse for eleven, og forsterker læringsutbyttet for den som lærer. En vinn-vinn-situasjon.

Mindre enheter kan også gjøre det lettere å korrigere uønsket utvikling/ adferd og dempe mobbing. Å tidlig kunne oppdage uønsket utvikling/adferd hos barn er en viktig forutsetning for å kunne reversere og reparere. Dette betinger at tiltak settes inn så tidlig som mulig. I små, oversiktlige grupper øker sannsynligheten for å oppdage atferdsproblemer tidlig og motvirke dem. Slike tiltak er også enklere når alle kjenner alle – både barn, foreldre og besteforeldre, og det er aksept for å snakke om det og finne løsninger.

Det nære og uformelle forholdet mellom skole og lokalsamfunn gjør det lettere for lærere å bruke foreldre og besteforeldre som en ressurs, for å forsterke undervisningstilbud for barna. Likedan, å ha skole i eget nærmiljø bidrar til større villighet med hensyn til dugnad og videreutvikling av nærområdet, noe som er positivt både i forhold til effekten av å gjøre ting sammen og som egeninnsats/frivillighet i det offentlige rom.

Dette synes vi er positive egenskaper ved grendeskolene.

Det vi mener er at skoler i sentrum, og på bygda er forskjellige, og at det er viktig at foreldre/foresatte har muligheten til å velge det undervisningstilbudet som passer best for deres barn og situasjon.

Om kommunen i fremtiden har som hensikt å legge ned grendeskolene for å redusere det totale antallet klasser som innsparingstiltak, må man regne med at dette vil føre et større antall elever i hver klasse i hele kommunen. Som også over tid **kan** bli en stor utgift under andre poster i kommunens økonomi, som for eksempel helsestasjon, psykiatri ol. Med hensyn til våre påstander om mindre enheter, synes vi at et slikt tiltak vil undergrave kvalitet og undervisning for alle barn i Verdal, så vel i sentrum som i bygda. Vi kan heller ikke se at dette vil redusere behovet for spesialundervisning som allerede er en svært stor utgiftspost i kommunen.

SOSIALE MØTEPLASSER

Sosiale møteplasser er viktig for alle. Mange aktiviteter og felles møteplasser genereres gjennom skolen: 17. mai, juletefest, juleverksted, for å nevne noen. Elever, lærere, foreldre, besteforeldre og de som bor i bygda, er alle en del av dette. Foreldrene er naturlig nok viktige aktører i det som arrangeres. Ved en eventuell flytting til annen skole, må foreldrene også flytte sitt "engasjement" til den nye skolen. Dette gjør at bygda mister et viktig samlingspunkt og menneskelige ressurser.

De fleste som bosetter seg på bygda er innstilt på å bidra til fellesskapet, og vet at det må en innsats til for å drive både 4H, idrettslag, teater osv. Om skolen forsvinner, er det en risiko for at interessen og muligheten til å engasjere seg i ulike aktiviteter reduseres kraftig.

Vi mener at en skolenedleggelse vil, i tillegg til å bryte opp et godt etablert skolemiljø, også medføre ødeleggelse av et bygdesamfunn. Dette vil utgjøre et stort tap for kommunen. Barna vil få nye venner og være med på fritidsaktiviteter knyttet til den nye skolen. Noe som vil være svært uheldig for bygdas aktiviteter.

BOSETTINGSMULIGHETER

Erfaring viser at eldre mennesker flytter fra bygda, nærmere sentrum fordi de ønsker å være nærmere de tjenestene de etter hvert får bruk for. Dette gjelder eksempelvis servicetjenester som butikker og ulike helsetjenester. Å skaffe seg en leilighet er for mange et bedre alternativ til å skulle ta vare på hus og hage. Yngre mennesker har da mulighet til å overta husene. Det vil da bli økonomisk gunstig for unge familier å komme seg inn på boligmarkedet. I tillegg er det mange familier som prioriterer å bosette seg utenfor sentrum, av andre grunner enn økonomi. Her er skole i nærmiljøet en viktig faktor. Kanskje vil vi få tilflyttere til bygda også?

Naturlig nok vil skolestrukturen som Verdal kommune har, medføre behov for flere lærere/ ”mer utgifter” enn om alle barna hadde gått på samme skole. Dette bør vurderes innenfor en bredere sammenheng enn bare den rent kostnadsmessige.

Infrastruktur og kommunalutvikling til tross, det er barna som er framtida. Det er viktig og riktig investering å gi barn og unge, både i sentrum og i bygda, de beste forutsetningene for å utvikle seg i en kommune som de også forhåpentligvis ønsker å bo i når de er blitt voksne og skal etablere seg. Det handler om hva slags kommune vi ønsker oss i fremtiden.

SKOLEVEI

Mange barn vil få lengre skolevei og økt reisetid. Kommuneadministrasjon og Rådmannen hevder at reisetiden vil øke med **kun** 15-30 minutt per dag. Dette er noe vi stiller oss undrende til. Avstanden fra Volden Skole til Vuku skole er ca. 14 km, dette tar ca 15 minutter med personbil. Da er det ikke tatt hensyn til av- og på-stigning. Det skal beregnes nødvendig tid fra påstigning til barnet sitter sikret i setet. De elevene som bor øst for Volden skole har ytterligere reisetid. Å sende en elev fra Vera til Vuku, kan sammenlignes med å sende en elev fra Verdal til Stjørdal. Denne strekningen har også en vesentlig bedre veistandard. Skoledagen blir betydelig lengre, med den konsekvens, at det blir mindre tid til lekser og fritidsaktiviteter. Dersom reiseveien tar lang tid eller er så belastende at den går utover barnas rett til lek og fritid, så kan skyssordningen være i strid med barnekonvensjonen. Dersom lang skyss på dårlige veier går utover læringsmiljøet, vil det være i strid med opplæringsloven. Barnekonvensjonens anbefalte reisetid er inntil:

1.-4. kl: 45 min.

5.-7. kl: 60 min.

8.-10. kl: 75 min.

I følge barnekonvensjonen:

”Reisetid er summen av beregnet gangtid, reisetid og ventetid.”

På det nåværende tidspunkt er grensen for enkelte av våre elever, allerede over den anbefalte reisetiden.

OPPSUMMERING

Ut fra vårt synspunkt, med hensyn til skolevei, barnas beste og lokalmiljø er det kun Rådmannens 0-alternativ som er aktuelt for oss.

Prosessen bærer preg av hastverk.

Utredningen er meget mangelfull og virker for oss uprofesjonell.

Vi mener også at det virker lite gjennomtenkt å opprette en stor ungdomsskole i Verdal kommune, dette oppleves å være på kanten til uansvarlig.

Mvh

FAU Volden skole

v/leder

Janne Ørtugen